

FEU, Jordi; BESALU, Xavier: Pobresa, marginació i exclusió social a la Costa Brava: El cas de Palafrugell i Mont-ras. Palafrugell/Girona: Caritas Palafrugell/Universitat de Girona, 2006. 164 p.

FUERTES MATEU, Màrius: 100 anys de La Salle (1905-2005). Girona: La Salle, 2006. 232 p.

GEIS NIELSEN, Christian [et al.]: Cartografia geoambiental de la Costa Brava. Girona: Diputació de Girona/Universitat de Girona, 2006. 63 p.

GELI, Anna M.; PELACH, Ignasi [coord.]: Aproximació a les competències en els nous títols de mestre. Girona: Universitat de Girona, 2006. 137 p.

GELPI, Ramón: Vida de Jesús: Evangelios concordados, comentados por un peregrino de Tierra Santa. Girona: Palverd, 2006. 409 p.

GRANELL i NOGUÉ, Glòria: Bertrana i Varés: La Girona de Josafat. Girona: Ajuntament de Girona, 2006. 136 p.

GRATACOS, Pep [text]; CARRILLO, Albert [il·lustracions]: L'agenda de Don Paulo. Girona: Comissió Agenda Llatinoamericana de Girona, 2006. 24 p.

GRUART, Joan: La meua lluna en un cove. Girona: l'autor, 2006. 70 p.

HEREU, Xavier: Records del Barri Vell. Girona: Axios Editorial, 2006. 65 p.

LACUESTA, Raquel [et al.]; FONT, Anna [coord.]: Rafael Masó i Valentí: Arquitecte (1880-1935). Barcelona: La Caixa, 2006. 151 p.

LARIOS, Jordi: El cop de la dextra. Barcelona: Eumo Editorial/Café Central, 2006. 86 p.

LEE, Vernon [traducció d'Ana Becciu]: La voz maligna. Girona: Atalanta, 2006. 162 p.

MARGENAT, Xavier: El tresor del Ter. Girona: CCG, 2006. 96 p.

MARTÍN, AURORA; MATARÓ, Montserrat; NOLLA, Josep M. [coord.]: Vuitenes Jomades d'Arqueologia de les Comarques Gironines. Roses: Generalitat de Catalunya, 2006. 2 v.

tenir en compte que, amb el vestit, l'artista construeix el retrat ja de bon començament).

En el pròleg també es parla d'un altre risc, el que trobem en la idea central del llibre. *Princesa* pot ser una paraula ben pejorativa: la noia bonica que amb un petó converteix la granota en príncep es converteix automàticament en la dona del príncep, o sigui, en l'esposa ideal o, fent servir la mateixa expressió del pròleg, «reina de la llar». *Princesa* no s'acosta massa perillosament a un concepte masculista? I, ja que hi som, una altra pregunta: l'essència femenina de la qual es parla en el llibre, ¿no quedaria més ben reflectida en els retrats d'unes dones vestides amb roba de cada dia, amb posats també de cada dia?

Però em sembla que ens estem complicant massa la vida i potser només hauríem de pensar que aquestes excel·lents fotografies en blanc i negre, fixades en un suport també de qualitat, serveixen per, tal com diu la meua amiga, mostrar el caràcter i la bellesa, tant la de fora com la de dins, d'un bon nombre de dones empordaneses.

Jordi Bonet-Coll

El fracàs escolar: actualitat i utilitat

CASTILLO, Miquel (coord.).

Cómo evitar el fracaso escolar en Secundaria. Recursos.

Col·lecció Materiales 12/16 para Educación Secundaria. Orientación y Tutoría. Editorial Narcea / Ministerio de Educación y Ciencia. Madrid, 2006.

157 pàgines.

Hauria de ser conegut i divulgat que bons professionals gironins publiquen en editorials espanyoles de primera línia, d'aquelles que seleccionen acuradament els seus autors, distribueixen amb rigor i eficàcia en tot l'àmbit de parla castellana i que venen. Seria el cas de l'editorial Narcea.

És tanmateix oportú constatar i celebrar que no només s'investiga i es produeixen bons materials i recursos des de les universitats, sinó també a peu d'obra, des d'escoles i instituts, i des de diverses instàncies educatives no escolars. Aquest és el cas dels cinc autors d'aquest llibre: M. Castillo, professor de secundària, G. Clapés, directora de la Fundació Sergi, J. Corominas, psicòleg i educador, E. M. Ramon, pedagoga que treballa amb adolescents en risc d'exclusió, i E. Tubilleja, amb àmplia experiència de treball en Centres Oberts.

El tema del llibre és ben clar: el fracàs escolar; i la finalitat també: oferir tot un seguit de materials, ben presentats i ben argumen-

tats, per prevenir i fer front a aquesta lacra, que afecta una tercera part dels escolars catalans i espanyols, que qüestiona el paper del sistema educatiu com a instrument per compensar les desigualtats d'origen, per garantir unes competències personals i professionals mínimes i per oferir una vertadera igualtat d'oportunitats, i que —més enllà de l'escola— té unes conseqüències socials devastadores. Com diuen els autors del llibre, «el 72% de la desocupació dels menors de 25 anys té relació directa amb l'abandonament dels estudis i el fracàs escolar».

És evident que aquest fracàs és un fenomen específicament escolar (té a veure amb l'organització, les normes, les estratègies i els objectius de les escoles i instituts) i, doncs, els primers que hi han de fer front són els professors i professores. Ara, és evident que tant les seves causes com les possibilitats de fer-hi front depassen de molt l'àmbit estrictament escolar. Per això el llibre s'estructura en quatre capítols.

tols: els tres primers forneixen d'idees i materials el professorat (en relació amb l'aprenentatge dels nois i noies; treballant a fons la relació tutorial; establint relacions positives i de col·laboració amb les famílies, gestionant positivament els conflictes, molts dels quals inevitables en les societats plurals, lliures i complexes de què, afortunadament, formem part); i el quart fa referència a altres agents educatius i socials, que treballen des del medi social.

En síntesi, doncs: un llibre d'una utilitat i actualitat innegables, fet des d'una pràctica educativa contrastada i des d'un coneixement pedagògic sòlid, i que té la garantia d'una difusió àmplia i generosa.

Xavier Besalú

Vivències de l'Empordà

CORTADELLAS, Xavier.

Un passeig per la memòria d'en Joan Falgàs de Siurana.

Bàlec Llibres / Ajuntament de Siurana d'Empordà / Diputació de Girona, 2006.

En Xavier Cortadellas té tres coses que fan pensar en Josep Pla: ser empordanès —una circumstància que per a ell no és cap tòpic, sinó un estat d'ànim perpetu—, la sornegueria i la capacitat d'observació —en la qual s'inclou l'interès pel llenguatge— i la

necessitat d'estar envoltat de papers, propis o aliens. La suma d'aquests tres factors havia de produir per força la síntesi que el caracteritza: escriptor, crític literari i articulista. A més, hi afegiria jo, és posseïdor d'una saludable xafarderia planiana que el capacita per elaborar retrats de personatges com Joan Falgàs: un pagès nascut a Siurana d'Empordà, arrelat al tros però obert al món, coneixedor d'arrossos i oliveres, aficionat al teatre, de memòria poderosa i records abundants.

Cortadellas utilitza el format diàleg en la primera part del llibre, un diàleg en què es deixa el protagonisme a Joan Falgàs, mentre l'autor es limita a «provocar» respostes i explicacions de l'entrevistat. Sovint, una expressió, una paraula gairebé perduda per a les generacions actuals és objecte immediat de la curiositat de l'entrevistador, que ha aconseguit trobar l'equilibri entre la parla òbviament col·loquial de Joan Falgàs i el registre escrit que la reflecteix.

A la segona part del llibre, Falgàs pren la paraula o, més ben dit, la ploma, per desgranar els seus records sobre llocs, edificis, personatges i fets esdevinguts a Siurana.

Les fotografies del personatge que apareixen de tant en tant en l'obra mostren l'entrevistat en la seva infantesa i joventut, mentre que d'altres, a mida més gran, però també en blanc i negre, capten primers plans i expressions facials del personatge, en el típic estil de l'entrevista periodística. Podríem dir que *Un passeig per la memòria d'en Joan Falgàs de Siurana*, que així es diu el llibre, és ben bé això: una passejada en agradable conversa amb un empordanès que sap coses perquè les ha viscudes, i que sap explicar-les perquè té aquest do.

I Xavier Cortadellas les ha recollides perquè té el do de reconèixer quan una conversa, un personatge, un text, tenen més fons del que sembla.

Dani Vivern

El bisbat de Girona en temps de Franco

CLARA, Josep; SOL, Romà; TORRES, Carme; ALANYÀ, Josep.

L'Església catalana durant el franquisme (1939-1975). Apunts per a una història.

Volum II: Girona · Lleida · Tortosa. Editorial Claret. Barcelona, 2005. 310 pàgines.

El protagonisme exercit per l'Església catòlica durant els quaranta anys de dictadura franquista resulta un tema controvertit que cal abordar des de la seva enorme complexitat defugint posicions maniqueïstes. Si bé és cert que la violència incontrolada d'arrel anticlerical que sacsejà la rereguarda republicana durant els primers mesos de la Guerra Civil va suposar la persecució i assassinat d'un nombre gens menyspreable de religiosos i fidels, tampoc ho és menys que la jerarquia catòlica veïé a través del nacionalcatolicisme la possibilitat de recuperar la situació privilegiada que li havia estat limitada a l'etapa republicana per les reformes socials de contingut laic. Per altra banda, fou sobretot a partir dels anys seixanta que la veu dels corrents cristians renovadors i progressistes esdevingué essencial per articular els moviments d'oposició al règim i la reivindicació de la identitat i la cultura catalanes. Resulta evident, per tant, que l'Església no ha estat —ni ho és encara— un cos monolític, i que cal un esforç d'objectivitat sovint difícil per analitzar el seu paper alhora de víctima i botxí durant aquell període encara tan recent de la història. És per aquesta raó, doncs, que esdevé summament interessant l'edició que des la Direcció d'Afers Religiosos de la Generalitat de Catalunya s'està portant a terme d'una breu síntesi sobre l'evolució de les diòcesis catalanes durant els qua-